

Eduskunta – Liikennejaosto

Eduskunta/liikennejaosto, lausuntopyyntö 14.10.2020

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021, Teema: Väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys

Eduskunnan liikennejaosto on pyytänyt Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021. Lausunnon teemana on väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys.

LVM:n kehyksessä perusväylänpitoon (mukana tie-, rata- ja vesiväylät) on vuodelle 2021 esitetty 57,7 milj. euroa vähemmän rahaa kuin tänä vuonna. Tiepuolelle rahoitusta tulisi 36,1 milj. euroa vähemmän. Ero on merkittävä, kun siinä huomioidaan myös vuodelle 2020 perusväylänpitoon kohdistuneet lisämäärärahat (56 milj. euroa).

Väyläviraston peruskehyksen mukaan vuodelle 2021:

- tienpitoon ja hoitoon kohdennetaan 2,3 milj. euroa enemmän kuin tänä vuonna
- korjaukseen 38,4 milj. euroa vähemmän kuin tänä vuonna
- parantamisinvestointeihin 1,8 milj. euroa enemmän kuin tänä vuonna
- suunnitteluun 1,2 milj. euroa enemmän kuin tänä vuonna

Korjausrahoituksen vähentäminen tulee näkymään erityisesti alemmalla tieverkolla, sillä päällystämisiin on merkittävästi vähemmän rahaa. Tämä puolestaan lisää korjausvelan kasvua ja vaikuttaa asiakastytyvyyden alentamiseen. Kaakkois-Suomessa päällysteet ovat keskimääräistä paremmassa kunnossa, joten yksittäisten vuosien vähempi rahoitus ei aiheuta suuria ongelmia. Yleisesti ottaen korjausrahoituksen vähentäminen huolettaa, sillä päällysteiden ohella myös siltaverkko rapistuu, ellei siihen pystytä panostamaan.

Kaakkois-Suomeen esitetty perusrahoituskehys vuodelle 2021 on 31,4 milj. euroa, mikä on 1,3 milj. euroa vähemmän kuin tämän vuoden vastaava. Tienpidon peruskehys ei mahdollista liikenneolosuhteita parantavia investointeja vaan käytännössä niitä voidaan tehdä vain erillusrahoituksella kuten jakovarahankerahoituksella tai esim. elvytysrahalla, esimerkkinä valtatie 15 Paimenportin eritasoliittymä. Myös hoidon rahoitus on niukka: Erityisesti ennalta arvaamattomat ja kiireelliset työt sekä niistä tulevat kustannukset aiheuttavat ongelmia.

22.10.2020

Poikkeuksellisten talvien vuoksi sorateitakin olisi kunnostettava aiempaa enemmän, mutta rahoitus on sen suhteen riittämätön.

Vaikka perusväylänpitoon on tälle hallituskaudelle tehty tasokorotus, tulisi rahoitusta vielä tarkistaa. Väylänpidossa pitäisi pystyä panostamaan nykyistä enemmän väyläverkon kuntoon (erityisesti keskiviikkaiden ja vähäliikenteisten teiden osalta) sekä alueellisiin liikenneturvallisuushankkeisiin. Nykytilanteessa Kaakkois-Suomessa päästään vielä esitettyihin tavoitteisiin (mm. huonokuntoiset päällysteet ja sillat), mutta niukan rahoituksen jatkuessa riski huonokuntoisten lisääntymiseen kasvaa esim. siltojen ikääntyessä.

Kaakkois-Suomen ELY on huolissaan pääteiden isojen kehittämishankkeiden tulevien vuosien määrärahasta. Alueella on valmistumassa useampia valtateiden yleis- ja tiesuunnitelmia, joiden toteuttamista pidetään tärkeänä, mutta rahoituksesta ei ole varmuutta. Esim. vt 15 Kotka-Kouvola – Kaakkois-Suomen tärkein liikenneväylien parantamishanke – ei ole saanut rahoitusta, vaikka tie on erittäin vilkasliikenteinen ja onnettomuusaltis (alueellinen soteratkaisu ja sairaalan sijainti lisäävät painetta parantamisinvestointeihin mm. hälytysajoneuvojen liikennöinnin turvaamiseksi). Hankkeen tiesuunnitelma on valmistumassa, joten sen puolesta rakentaminen olisi mahdollista käynnistää nopeallakin aikataululla. Keskitetyssä suunnitteluohjelmassa ei ole käynnissä muita hankkeita, joten vuodelle 2021 esitämme sinne lisättäväksi vt 6 Kouvolan kohdan kriittisimmän kohdan tiesuunnitelman. Kokonaisuudessaan Väyläviraston rahoitus kehittämisen suunnitteluun on alueen näkökulmasta riittämätön.

Pääteiden kehittämishankkeiden rahoituksen ohella huolta aiheuttaa myös tulevien vuosien perustienpidon rahoituksen riittävyys ja etenkin sen ennustettavuus. Tienpidon pitkäjänteistä suunnittelua vaikeuttaa eri vuosien rahoituksen tason suuret vaihtelut. Odotukset valtakunnalliselle liikennejärjestelmäsuunnitelmalle (Liikenne 12) ovat suuret, erityisesti sen rahoitus- ja toimenpideohjelmille. Tulevaisuuden merkittävimmät haasteet tienpidossa kohdistuvat isojen siltojen ja vähäliikenteisten teiden kuntoon. Isojen siltojen kunnon osalta tilanne on huolestuttavin.

Kokonaisuutena vuoden 2021 rahoitus on niukka, mutta toiminta sovitetaan annettuun kehykseen ja tieverkon kunto säilyy jotakuinkin nykytasolla. Erilliset korvamerkityt rahoituspaketit (mm. korjausvelka ja käpy) olisivat toivottavia, sillä niiden kautta pysyttäisiin vastaamaan elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeisiin. Myös alueellisiin parantamishankkeisiin tulisi osoittaa nykyistä enemmän rahoitusta, sillä nykytilanne ei oikein mahdollista edes pienten ja kevyiden liikenneturvallisuutta parantavien hankkeiden toteutusta. Jotta Kaakkois-Suomen tieverkko pystyttäisiin pitämään nykykunnossa, edellyttäisi se perustienpitoon noin 4 milj. euron vuosittaista lisärahoitusta. Lisäksi on välttämätöntä, että alueellisesti tärkeimmille päätieverkon kehittämishankkeille löytyisi rahoitus.

22.10.2020

Tämä asiakirja on johtaja Kari Halmeen sähköisesti hyväksymä viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Jakelu Kaisa Iso-Sipilä, eduskunta

Tiedoksi
Gunnar
Halme
Kailasto J
Koikkalainen
Lehtonen
Talka
Vilamaa

Tämä asiakirja KEHA/8459/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8459/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Halme Kari 22.10.2020 16:08